

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Præsentis Ecclesiæ Benignitas In Administrando Sacramento Poenitentiae

Francolini, Baldassare

Monachij

VD18 14592614-001

Calumnia VIII. Rejecta à Sanctis Viris, & præsertim à D. Carolo præsens
benignitas fuit. Disp. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41162

CALUMNIA VIII.

Rejecta à SS. Viris, & præsertim à D. Carolo, præsens benignitas fuit.

DISPUTATIO VIII.

Id. Rig. **I**D si negas, compellet te ad affirmandum Episcopus Castoriensis, qui sanctos Viros recenset, quorum dictis & factis, præsens veltra benignitas reprobatur.

D. Discr. Qui sunt isti, quos vester bonus Castoriensis recenset?

D. R. Recitabo partem paragraphi ult. cap. 16. lib. 2. Amor. Pœnit. in quo eos enumerat, suumque iudicium interierit.

D. D. Legisti igitur Castoriensem, recentissimum Doctorem (& utinam Doctor esset) tu, qui recentes Doctores adeo paulò antè despiciebas? Nempe despicias nostros, non tuos. Veros Doctores despicias, receptos, probatos;

M 4 eos

eos verò, quorum scripta, ut Amorem istum tuum Pœnitentem Romana Censura notavit, suspenditque, non legis tantum, sed notas librum, caput, paragraphum, paragraphi partem, verba demum ipsa, apicésque omnes memoriæ mandas.

D. R. Ista non faciunt ad rem, nec est is locus agendi de merito Scriptorum.

D. D. Fortè non faciunt ad rem tuam, sed valde faciunt ad rem meam, nempe ad Fidem. Sed recita.

2. D. R. Sic ergo habet in loco cit. *Præconibus nova consuetudinis os occludamus exemplis, & doctrinâ Sanctorum, Thoma de Villanova, Caroli Borromæi, Xaverij, Antonij Possenini* (qui instructionem S. Caroli, tanquam normam Confessariorum, sua Bibliotheca inseruit) *Cardinalis Gropperi, Francisci Salesii, Nicolai Alecensis, Francisci Apamiensis, Cardinalis Grimaldi, Gilberti Tornacensis, Gaudonis Arebatensis, eorumque omnium Episcoporum & Doctorum autoritate, qui librum de frequenti Communione magnis laudibus extulerunt. Vindicibus mollioris & degeneris consuetudinis, opponatur autoritas Episcoporum Gallie, quidum in suis Comitibus Divi Borromæi Regulas Confessariis præscriptas laudaverunt, & ab omnibus Gallie Presbyteris servari voluerunt, quidquid illis adversum est, improbasse, censurâ*

Demum opponatur illis auctoritas
 D. N. Innocentij XI. qui pravis propensionibus
 & consuetudinibus irretitos, frustra in Con-
 sistorio tribunali de vita emendanda admoni-
 tos, nisi ex fructibus suam pœnitentiam testa-
 rentur, non censet absolute dignandos.

Alextenus prædictus Episcopus,
 D. D. Igitur isti omnes sunt egregii illi
 3. quorum suffragio standum est, nempe
 Nicolaus Alextensis, Franciscus Appamiensis,
 & reliqui, qui librum de frequenti Commu-
 nione magnis laudibus extulerunt? Scisne,
 si liber iste sit? iste liber adeò laudatus?
 unde sint excerptæ aliquot Propositiones
 Alexandro VIII. damnatæ? Audistine ali-
 quid de quodam Rituali Alextensi? Ego non
 arguo laudatores Librorum, imò nec ipsos
 scriptores, cùm sciam, viros eruditos eos fuisse;
 sed etiam doctissimos lapsos aliquando
 describendo, ne dum approbando, quæ ab aliis
 scripta sunt: sed probare non possum eam no-
 tam mixtionem, rejectos in eundem Cata-
 logum Thomam de Villanova, Borromæum,
 Verium, Salesium, Alextensem, Appamien-
 sem, & vix non Arnaldum, & ab Sanctissimo
 Pontifice agmen claudi prædictorum.

D. R. Parùm id refert, omittere illos,
 si tibi non probantur. Abundè sit ad refel-
 lendam vestram benignitatem, iudicium &

M 5

praxis

praxis contraria illorum quatuor, quos iam
 niverla Ecclesia honore sanctorum colit, nempe
 Villanovæ, Borromæi, Xaverii, & Saleii, &
 celeberrimi morum gravitate Pontificis.

4. *D. D.* Sed antequam, quæ fuerit horum
 vera sententia, & persuasio, quæramus, unum
 quæro à te, num hi quatuor, aut quinque viri
 sancti, sanctiores, doctioresque fuerint illis
 omnibus doctissimis, & sanctissimis viris, qui
 vixere sæculo tertio decimo, cum unaquaque
 earum familiarum Mendicantium, quæ tunc
 exortæ sunt, innumeros viros doctrinâ, ac sancti-
 tate præstantes, illiusque sæculi decus nume-
 ret; quos verbis, & factis approbasse præter-
 tem hanc benignitatem, adeò illustribus testi-
 moniis ostendi. Sûntne hi quatuor, aut quin-
 que, pluris æstimandi, quàm illi centum & mil-
 le, & plusquam mille, qui tunc florere: imò
 quàm sint innumeri illi, qui his postremis quin-
 que sæculis florere, quos Parentum, & Magi-
 strorum suorum exempla secutos fuisse, non est
 dubium?

D. R. Id quærere inutile est. Omnis
 enim comparatio, præsertim in re præsentibus
 odiosa.

9. *D. D.* Imò est necessaria, ut expendatur
 meritum suffragiorum. Sed omittamus com-
 parationes tibi ingratas, & quæro ulterius
 an probabile sit, ab his sanctis viris
 Callo-

Castoriensi enumeratis, reprobari eam praxim,
 que est conformis institutioni hujus Sacramen-
 ti, & Scripturis, quæ non fuit reprobata à tot
 doctissimis, & Doctissimis Pontificibus, ad
 quos ex munere suo pertinebat, eam reprobare,
 si grava fuisset, quæ, ut modò dicebam, fuit
 sensus communis per plura secula tot Sanctissi-
 morum, ac doctissimorum virorum, imò toti-
 us Ecclesiæ, exceptis Jansenianis, & paucis aliis,
 quæque in antecedentibus Disputationibus constat?
 Probabile, quod viri tam humiles tan-
 tæ authoritatis arrogaverint sibi? Quod ipsi
 pro disciplina zelo arserint, quo nullus alius
 potest viris sanctissimis arsit?

D. R. Ridiculum profectò sit ex probabi-
 litate id conicere, quod esse falsum, evidentia
 ipsa demonstrant, nempe ipsorum scripta, quæ
 Castoriensis affert.

D. D. Non probabilia tantùm ea sunt,
 sed tetigi, sed certa; ostenduntque, ita esse ab
 omnibus interpretanda, quæ prædicti viri San-
 cti scripsere, aut fecere, ut præsentis Eccle-
 siæ consuetudini, receptæque ab omnibus do-
 ctissimæ non adversentur; quamvis fortè nec erunt
 in modum, quæ adeò studiosâ interpretatione
 exigant. Novi enim ea, quæ affert ex præ-
 dictis sanctis viris prædictus Author.

Incipiam à primo, nempe à Divo Thoma 6.

Villanova, cujus sermonem affert. lib. 2. cap.
 21. §. 2.

21. §. 2. Ibi autem Sanctus Pastor invehitur pro-
mò in Confessarios, absolventes eos, qui non
debent absolvi: Nemo autem nostrum docuit,
indignos esse absolvendos; quin pravum hinc
sacræ Potestatis abulum, fatemur esse malum
maximum, & his quoque temporibus, non ex
benignitate, de quâ agimus, quæ id reprobatur,
detestatur, sed ex impiâ, vel socordi aliquorum
laxitate, valdè frequens, quamvis longè fre-
quentius fuerit infelicissimo eo tempore, quo
sanctus iste Præsul vivebat, cum hæreses, aut
à populis receptæ, aut vicinis regionibus gra-
santes, aut per libros quaquaversus diffusæ mo-
res corruperant, nec dum esset suus Ecclesiæ
tor per Tridentinum redditus.

7. Inde idem S. Præsul hæc habet, *Illum
tem, qui à Dominico vivificatus desiderio salu-
à vitiorum sepulchro foras egreditur, vos à Sa-
cerdotes solvite, & sinite abire. Cavete, ne eum
in Sepulchro solvatis. Prius ergo vadat, & cum
cubinam à domo pellat, pecuniam alienam resti-
tuat, contractus usurarios rumpat, famam pro-
ximi læsam, prout potest, resarciat, mercedum
riorum labores, & pauperum debita solvat, offerat
so Fratri reconcilietur, & veniam petat. & tunc
ad Confessarium redeat, & absolvatur. Hic re-
Etus est ordo, hic in Lazari suscitatione à Domi-
no servatus est. hunc ordinem ne transgrediamini.
Age nunc triumphum, si potes. Cui favent*

ro rigori, an nostræ benignitati?

D. R. Nobis favent, qui non statim absol-
vunt proponentem, ut vos facitis, sed volu-
nt, ut prius, si potest, quod proposuit, exe-
cetur.

D. D. Non tam citò pronunciaris, si at-
tentiùs audiisses. Attende igitur. Quem vo-
cavit Castoriensis vivificatum in sepulcro,
eandem Lazari suscitationem interpreta-
tur. Taces? dicam ego. Eum tantùm dicit
sepulcro, antequam solvatur, vivificari, & fie-
ri dignum, ut solvatur, qui sic dolet de peccatis,
conteratur per actum prædominantis chari-
tatis: eum verò, qui solùm atteritur, vivifica-
re negat, ac proinde nequaquam absolven-
dum.

Nunc audi iterum prima verba textûs ci-
tati. *Illum autem, qui à Domino vivificatus
est, in sepulchro salutis, vitiorum sepulchro foras egre-
ditur.* Putat ergo Thomas de Villanova,
esse desiderium, & amorem suæ salutis im-
mense in atritione, ut peccator dicatur ali-
quomodo vivificatus. Igitur nobis favet, non
nobis. Expendamus reliqua. Monet,
peccator solvatur in sepulchro, nempe ante-
quam ejiciat concubinam, & cætera præstet,
aut ex justitiâ, aut charitate præstare tenetur.
Exigendo autem, aut præviam executionem
satiscentiæ, aut similiter præviam longi tem-
poris

8.

poris emendationem, prorsus nihil. Potius igitur nobis favet, quàm nobis.

D. R. At non est contentus proposito sciendi concubinam, sed vult, ut prius eam à domino pellat.

D. D. Nempe si aliàs promisit, & promissis non stetit.

D. R. Temerè sic interpretaris. Nullum enim verbum est in allegato textu, quod hoc innuat.

D. D. Imò cum maximo fundamento.

D. R. Quale hoc est?

D. D. Est clarissimum tui ipsius Castoris 9. ensis testimonium: sic enim subdit post allegata verba Villanovæ. *Eandem legem Confessarius præscripsit S. Franciscus Salesius, ita scribens in Constitutionibus Synodalibus, tit. 9. c. 5.*
 „ Quandoquidem plures Confessarii sese facies exhibent, ut impendant absolutionem,
 „ ad eam, quam faciunt Pœnitentes pollicitationem se emendandi, occasionem proximam
 „ deferendi &c. diligens examen instituendum
 „ est, an idem in antea actis Confessionibus jam
 „ tum promiserint: siquidem id polliciti fuerint,
 „ nec tamen steterint verbo, non est, quod
 „ Confessarius fidem habeat, sed absolutionem
 „ nem differat, donec sint ab occasione sejun-
 „ cti; & quidem donec aliquo tempore illam
 „ non repetentes vixerint.

Audisti,

Potius Auditi, quid dicat tuus Castoriensis?
 eandem legem Confessariis præscripsit S. Francis-
 us Salesius. Ergo sicuti Salesius non vult sem-
 per debere differri, aut negari absolutionem Pœ-
 nitentibus, qui nondum opere impleverunt id,
 quod tenentur, ut est, occasionem deserere
 humilia; ita nec Villanova id semper exigit,
 solum cum promissi fidem sefellerunt, alio-
 quin non eandem legem uterque præscriberet
 Confessariis, ut eos præscribere dicit Castorien-
 sis. Exinde te ipsum, non autem alios tam fa-
 vorem meritis argue.

Sed sequamur Villanovam, qui tandem IO.
 docet prædictum Pœnitentem, ut rejectus à
 Confessario solvat sua debita, reconcilietur fra-
 tri offenso, & ad Confessarium redeat, & absol-
 vatur. Ergo vult, ut si Pœnitens accedit ad
 Confessionem tali modo, ut prius occasionem
 non expulerit, debita persolverit &c. statim
 absolvatur, nec injungit, ut ante absolutionem
 agantur ab eo longi fletus, multa jejunia, aut
 alia hujusmodi, quibus tollantur pravi habitus,
 & obtineatur remissio peccatorum. Ergo non
 eandem praxim approbat, & recedit à tuo Casto-
 riensi, qui lib. 2. cap. 14. docet, ista exigenda
 ab hoc Pœnitente, antequam absolvatur.

D. R. Nego id in loco cit. exigi à Casto- II
 riensi. Id enim præcisè dicit, prisce Ecclesiæ
 consuevisse Pœnitentibus injungere, ut
 laborio-

laboriosis, & diu continuatis Penitentia operibus, se Absolutioni prapararent. Quia exprobrabant, ea opera satisfactoria esse necessaria ad culpas delendas, & veniam consequendam; & Sacerdos ex illis dignosceret, quos, tanquam divina voluntatis interpretes, absolvere posset. quod ipsum capite sequenti prosequitur. Id præcisè dicit.

D. D. Admitto, sed quæro, an, dum dicunt, Patres existimasse, ea opera satisfactoria esse necessaria ad eos fines, putet eos Patres errasse in tali existimatione? non quidem, quando quidem eos laudat, quòd ea exigent, ergo putat, ea verè esse necessaria, alioquin prædicti Patres errassent in eâ opinione, ergo id necessarium putat ad absolutionem, quòd non exigit Thomas de Villanova, nec ullus exigere potest, nisi qui credit, errare jam universam Ecclesiam, ea non exigentem. Habésne aliud, quo d opponas ex Thomæ Villanova? Jam video te aliud non habere.

Pergamus igitur ad ea, quæ tuus Doctor affert ex Divo Carolo Borromæo.

12. *D. R.* Hunc profectò nobis non eripias, quas enim ille concinnavit Instructiones, Confessarios in suo munere dirigentes, sunt ipsissima nostra praxis, eaque à Sede Apostolica confirmata, dum confirmavit Concilium Mediolanense à D. Carolo celebratum, quo prædictæ instructiones continentur.

D. D. Est quidem longè accersita ista tua
confirmatio. Miror autem, tanti à vobis
iri indirectum, & quaecumque Sanctæ Sedis
affragium, à vobis (inquam) qui directa, cla-
confirmata, iterum, atque iterum explicata
pontificum decreta, totòque Orbe Christiano
cepta, eluditis tamen, aut etiam contemni-

Sed hoc de more vestro, qui Pontificiam
auctoritatem, cum vobis eam favere, quamvis
emerè, putatis, in Cœlum attollitis, ut vos
eiam ei subesse significetis, vel ut vestræ
obtinæ æstimationem apud bonos Catholicos
incilietis. Cum verò eam vobis adverstari
agnoscitis, unguis exeritis, ejusque decreta,
ominus palàm, utpote gladio humanæ pote-
vobis exterriti, clanculum saltèm dilaceratis

D. R. Ut video, magnum tibi negotium
restant instructiones Sancti Caroli. Hinc ista
vobis exarsit, quam contrà nos parùm civiliter
vobis: sed ultio & contumelia, honesta defen-
non est.

D. D. Brevi videbis, cui negotium faces-
unt istæ instructiones. Mihi certè faciunt nul-
Scio, ab aliquibus demptum aliquid au-
ritatis illis fuisse, eò quòd S. Præsul initio
regiminis, adeoque ætate & sapientiâ im-
turus, ut ipsi dicebant, eas composuisset. Id
non asseram, sed illud potius, fuisse illas, si

N quid

13.

quid rigoris habent, aut præferunt, remedium
 eo tempore, eisque in regionibus necessarium.
 Incredible enim dictu est, quàm facta tunc
 set eorum locorum facies. Referam Latine, que
 Italicè narras in vita D. Caroli lib. 1. Joannes
 Petrus Juslanus, describens infelicissimum sta-
 tum Mediolanensis diocesis, cum vastam illam
 Ecclesiam gubernandam suscepit Carolus. Ad
 quidem necessarium non est ad has instructiones
 à veri rigoris notâ vindicandas, ut mox liquido
 apparebit; faciam tamen, ut, si speciem aliquam
 rigoris præferunt, mirum id omninò non sit;
 ac desinatis tandem D. Carolum semper obtu-
 dere; has instructiones, tanquam authenticum
 pro vobis, & contra nos documentum ostenta-
 re, & libros hac super re cudere, quibus per
 Belgium, & finitimas Provincias, tanquam
 curru triumphali vecti, plausus colligitis ho-
 minum imperitorum; nempe, ut vestram de-
 fendatis, sanctissimam D. Caroli doctrinam
 traducitis per ora hominum, & infamatis. Ac-
 cipe igitur, qui ex Juslano tunc essent illius Gen-
 tis mores.

D. R. Jam novi. Juslanum legi. Si hoc
 defensore indiges, causâ cecidisti.

D. D. Legisti, ut cætera, vel si benè, ob-
 litum te ostendis. Hoc ego defensore non ego,
 jam monui. Egetis ipsi, qui dum legitis, expendere
 re non vultis, quòd supra expendendum monui.
 nempe

sempe personas, tempora, loca, quibus, quæ legentis, scripta fuere. Audi patienter. Me non au-
 ingratum tibi, sed fustanum sic dicentem.

Perditissimè vivebant Ecclesiastici, & pessimo exemplo omnibus erant, ita, ut improbitas solâ præcelleret. Vestibus Clericalibus despectis, laicales induebant, palàm incedebant ar-
 rari, palàm plerique concubinas alebant, ab Beneficij domo ac regione procul vivebant, omnemque cultus Divini curam abjecerant. Hinc sacra omnia impiè & sacrilegè tractata, sacrilegè administrata Sacramenta, quorum, & præsertim Sacramenti Pœnitentiæ, ne formam qui-
 norant Parochi satis multi, nedum censuras, casusque reservados. Quin eò ignorantia recordia devenerant, ut, quàm vis mille cri-
 minibus essent onerato, ad Sacramentalem Con-
 fessionem subinde non accederent, putantes, se, aliorum Confessiones audiebant, præcepto confessionis non astringi. Hæc, aliâque hujus-
 modi sic statum Clericalem deformaverant, ut sit omnibus contemptui, odioque; dicerentur omnes, idem esse velle Clericum fieri, ac esse ad Inferos detrudi. Sed eorum ruina, in Populi trahebat. Is enim omni ope de-
 tractus, quin ad pessima omnia, pessimis suorum superiorum exemplis allectus, vitiosis omnibus peccatis indulgebat, eâ caelestium rerum oblivione, ut ab animo multorum omnis Dei

non timor solum sublatus, sed notitia penitus abrafa videretur. Hinc nullus ferè Sacramentorum usus, adeò ut multi totos decem, quindecim, & amplius annos, penitus inconfestim transigerent. Nec deerant, qui quamvis essent provecioris ætatis, nunquam sacramentationem usurpaverant, quid ea esset, ignorantes. Qui verò speciem aliquam Christianæ pietatis retinebant, semel quidem in anno confitebantur, sed nullo verò, sensu pietatis, & doloris. Plebejos potissimum, tanta Dei, Divinarumque rerum inscitia habebat, ut nec orationem Dominicam, & salutationem Angelicam scirent memoriter. Et quidem vix se signo salutis munire didicerant, nedum hujus signi mysteria. Dies facti instituti videbantur ad profana spectacula, ludos, choreas, comestationes, ac turpia quævis celebranda; loca autem sacra, ad omnia non sacra pertractanda, quæ ad sacrilegia perpetranda. Ea siquidem perambulabant, veluti publicum forum, choreas in eis ducebant, tanquam in trivio; quin & peragere Pœnitentem confessurum, & similes Sacramentalem Confessionem ad illudendum Confessario; accedere ad altare, & sub specie offerentis, suffurari ea, quæ erant oblata, quæque hujusmodi.

Hæc ferè ad verbum Iulianus. Cum

nam tam perditæ essent ejus Populi mores, &
non deleta vestigia ipsa Religionis & Fidei;
quid mirum, si Sanctus Præsul non ita benignas
didit sanctiones? Miror, quòd non ediderit
veriores, quòd nempe extremis morbis non
hibuerit extrema remedia.

D. R. Sed ex te didici, hoc remedium non
& Peccatores benignitate potius, quàm
veritate à vitiis abstrahi, & virtuti conciliari.
15.
Hinc enim inveciam præsentem benignitatem
illies dixisti, tanquam revocandis ad usum
sacramentorum Peccatoribus magis opportu-
m. Quid ergo nunc rigore ad id opus fuis-
sedicis? Pugnancia absque dubio loqueris.

D. D. Loquor verissima non confunden-
sus rerum causas. Cùm rigor occasio, aut
causa fuit, ut populi desperantes, pudorem ac
morem abijcerent. benignitate revocandi
sunt. Sic fuere revocati Populi, quos aliquot,
multorum Episcorum rigor, à Pœnitentia
remediis averterat, ut disput. 2. & 5. osten-
dit, & disp. 11. ostendam. Cùm verò nimia
benignitas, imò laxitas & socordia Parochorum,
Rectorumque, fuit causa communis li-
bertatis, ut in illis regionibus evenerat, rigore
quo, aut saltem minori benignitate, quæ
speciem aliquam rigoris habeat, opus est, nem-
pe in alterũ extremum est inclinanda disciplina,
postea in medio consistat. Sũntne ista pu-
niantia? N 3 Alia

16. Alia etiam ratio D. Carolum movit hanc inire viam ; ea fuit, suorum Subditorum in- doles, sibi benè perspecta. Non illa quidem mala est, aut nimis aspera & contumax ; imò ad pietatem, & virtutem propensa, sed laboris non admodum amica, & largiori luxui dedicata : erat igitur fræno duriori retinenda, ne caderet, & stimulis acrioribus monenda,urgenda, & per- turgenda ad cursum, ut saltèm incederet. Nec periculum erat, ne Parochi per eas instructio- nes evaderent nimis rigidi : non enim est illis ab natura ingenium morosum, tetricum, minu- tum, illiberale, nimis subtiliter religiosum ; sed facile, urbanum, indulgens. Potuit ergo S. Carolus eos tutò sic instruere. Eæ siquidem instructiones, quæ videntur non ita benigne, quæque Lovanienses fortè facerent rigidos, Me- diolanensem, Brixinum, Comensem faciunt solùm non nimis benignum.

Dixi, *non ita benigna*. Si quis enim in laudatis instructionibus rigor apparet, appa-rens ille est, non verus rigor, sed potius minor benignitas sub aliquâ non in substantiâ, ut dici solet, sed in accidentibus, significatione rigo- ris, ut ex hac primâ instructione ex ijs, quas re- citat idem Castoriensis cap. 17. lib. 2. edit. a. facile quisque conijciat.

17. *Quoniam autem Christianus omnis, si ad- tus est, sub penâ peccati mortalis scire debet*

omnes Symboli Apostolorum, saltem
 ad substantiam, insuper & precepta Dei, san-
 ctæque Matris Ecclesie universa, quæ submor-
 talibus obligant, & docentur communiter in scho-
 larum Doctrina Christiana; si Confessarius Pœnitenti
 non reperiat istorum omnium ignarum, non ab-
 solvat, quin primò quoque tempore ijs addiscen-
 dum operam daturum se promittat. Quanquam,
 si a Confessario suo eodem vel diverso, vel suâ
 privatim conscientia jam aliàs monitus
 quod diligentissimè exquiretur) eam adhibere
 diligentiam neglexerit, quæ pro illius ingenii
 ad ea discenda sufficiens sit; non priùs ab-
 solvatur, quàm huic obligationi, aliquâ saltè
 parte, fecerit satis. Si verò ea de re nunquam
 a monitus fuerit, poterit tum ei gratiam
 absolutionis impertiri, eâ tamen præmissa sem-
 per instructione, quæ Pœnitenti sufficere con-
 siderabit, ut tanto beneficio non sit indignus.

Quid hîc severum adeò? Quid à nostrâ
 doctrinâ dissonum? Quid non necessarium in
 hac regione, ubi, ut audisti, tam supina fuerat
 errorum omnium pertinentium ad Fidè imperitia?

D. R. Percurre reliquas instructiones, nec
 cito triumphum cane.

D. D. Quin brevitati consulemus magis,
 & utilitati non minùs, si tu doctrinæ sancti
 talis peritissimus ea dicas, quæ vestro ri-
 gori favent, vel (quòd faciliùs) mihi super his

interroganti respondeas. Docetne in his instructionibus S. Carolus, Peccatoris conversionem esse rem longi temporis, adeoque absolvendum non esse, quem paulo antè suorum criminum pœnituit?

D. R. Id non docet.

D. D. Docetne, esse obligandum Pœnitentem, ut longo fletu, multisque jeuniis placare Deum curet, antequam absolvatur?

D. R. Id quidem explicitè non docet.

D. D. Nec explicitè, nec implicitè, ut ostendampostea. Docetne non esse eum absolvendum, qui cum solâ Attritione sine Contritione confitetur?

D. R. Id non docet, quia censuit omnibus esse notum.

D. D. Quia censuit non esse necessarium, ut mox patebit. Docetne Pœnitenti esse imponendas valde graves Pœnitentias, quales Canonones Pœnitentiales imponunt?

D. R. Jussit certè Confessarios hos Canones non ignorare.

D. D. Hoc ad alium finem jussit, ut postea dicam. Docetne, Pœnitentes, non nisi peractâ Pœnitentiâ, debere absolvi?

D. R. Id non docet unquam.

D. D. Quid ergo docuit doctrinæ vestrae consonum?

D. R. Multa. Aliqua seligam. Docet in pri-

primis non esse semper credendum Pœnitentiam. *Differenda est (inquit) absolutio, donec aliqua correctio appareat, ijs Pœnitentibus, quos verosimile est ad eadem peccata semper redituros, quidquid contrà affirmet. Audis? quidquid contrà affirmet.*

D. D. Nec nos docemus esse semper credendum, imò docemus, non esse credendum, nisi nulla apparet emendatio. Consule meam disputationem quintam par. 1. & certior fies.

D. R. Docet 2. esse differendam absolutio-
nem iis, quos *verosimile est, esse ad eadem peccata redituros*, quæ propositio est opposita doctrinæ vestri Suarii de pœnit. disp. 32. lect. 2. 18.

D. D. Id non docet Carolus. Recita fide-
liter, omisisti verbum *semper*, quos (inquit) *verosimile est ad eadem peccata semper esse redituros*, nempe iis, qui aliàs moniti, nec faciunt, nec conantur facere, quæ promissere; adeoque nullum dant signum emendationis. Hi sunt qui verosimiliter nunquam emendabuntur, quosque absolvendos negat S. Carolus, & nos eum eo negamus. Perge.

D. R. Docet 3. esse differendam absolutio-
nem, non rarò, ut vos docetis, sed passim, & copiosissimè, nam vult differri juvenibus otiosis, impudicis, ebriosis, blasphemis, detractoribus, &c. qui semel tantùm, quotannis sub finem quadragesimæ confitentur &c.

N 5

D. D.

19 D. D. Nec isthæc absurdissima docet S. Carolus, nempe negandam absolutionem iis distinctis personis, otiosis, impuris, ebriosis &c. sed juvenibus, qui omnia isthæc vitia habent. Postquam enim monuit, differendam absolutionem iis, quos vero simile est ad eadem peccata semper redituros, subdit (ut videre potes apud tuum Castoriensem) *Cujusmodi sunt, praesertim Juvenes otio, ut plurimum dediti, qui majorem vita sua partem consumunt in ludis, comessationibus, ebrietatibus & impudiciis; blasphemis, detractores, turpiloquio addicti, numerisque id genus vitiis, qui semel tantum quotannis sub finem quadragesima sese Sacerdoti sistunt ad Confessionem; sicut & universi omnes, qui per plures annos in iisdem peccatis perseverant, abjecto omni correctionis studio.* Sed nolo te amplius audire, aut mutilantem textum, aut malè intelligentem. Audi me: Non enim satis mihi est ostendisse doctrinam S. Caroli esse conlonam nostræ.

20. Docet ergo primò nobiscum, posse eum, qui accedit indispositus, ut accedit culpabiliter ignarus mysteriorum Fidei, statim absolvi, si promittat ea addiscere, nec aliàs fuit monitus, & à Confessario sufficienter tunc instruat, ut audisti in primâ ejus instructione paulo ante productâ. Quod ipsum confirmat hac aliâ Instructione. *Advertat tamen Confessarius,*

Perni-

Penitentes studij nonnihil à se praestitisse ad eam
 reparationem, de qua dictum est, consequen-
 tem, viderit, & observet tamen, vel ob eorum
 indigentiam, vel quid aliud, necessariò aliquid de-
 bere; ut ipsemet, quod deest, suppleat suâ indu-
 striâ, & ad cognitionem majorem eos adducere
 laboret, quod fiet optimè, si peccati turpitu-
 dinem & gravitatem ponat eis ob oculos, quippe
 Deo adversetur quàm maximè, ac dam-
 nationis aeternae malum peccanti infinitum ad-
 ducit; atque hoc pacto Pœnitentem inflectere,
 sic effingere conetur, ut de universis & singu-
 lis peccatis mortalibus, tam acrem animi do-
 lorem persentiat, ut securè ei absolutionis be-
 neficium possit impertiri. Supponit ergo id e-
 re, ut Pœnitens ex indisposito & non con-
 scio, brevi, sed forti monitione Confessarii
 convertatur, & disponatur, ita ut possit absolvi:
 quod sanè opponitur directè his, quæ habet ve-
 re Gummarus in suâ meth. pag. 51. *Horum*
quippe conversioni insufficiens esse solet seria
Confessariorum, quanta quanta est monitio, &
reprehensio, quâ tamen adhibetâ, rem optimo
loco, non solùm istorum Pœnitentium, sed
quorundam Confessariorum error est: do-
nam quippe vera & interna Conversionis, quod
deus gratuitò dat, quibus dat, non concedi so-
let tam subitò. Ita Gummarus, arcanorum di-
 vino

vinorum scientior, & cordis humani diligentior scrutator, quàm S. Carolus.

21. Docet secundò nobiscum S. Carolus in iisdem Instructionibus, posse Confessarium absolvere eum, qui promittit occasionem abscindere, si probabiliter sibi persuadeat, posse se fidem primam, vel secundam, à Pœnitente sibi promissioni factæ, dare; quamvis non præcesserint longi fletus, nec ulla satisfactio, aut longi temporis emendatio: hæc enim certè non præstitit, qui voluntariè fuit cum proxima occasione peccandi.

22. Docet tertio nobiscum, esse differendam absolutionem, donec aliqua correctio appareat. Nota aliqua, non ait, donec correctio, seu plena correctio, sed aliqua, nempe sufficere ad hoc, ut tutò absolvatur Pœnitens, quamvis relapsus, quòd sit minùs relapsus, seu conatus sit non relabi. Tum enim aliqua correctio appareat. Unde.

Docet Quartò, & iterum, ad absolvendum eum, qui pravum peccati habitum contraxit, non præquiri longi temporis emendationem; ita ut non sit per aliquot menses, aut saltèm Hebdomadas, in eadem peccata prolapsus: jam enim præquireretur plena correctio, quam ipse non præquirat.

23. Docet quintò nobiscum, non facitè negandam, aut differendam absolutionem, cum in re-

itatâ paulo antè Instructione volens proponere
 exemplum aliquod, in quo ea sit neganda,
 vel differenda, affert illud eorum juvenum, qui
 vitiiis inquinantur, & *universim eorum, qui*
per plures annos in iisdem peccatis perseverant,
absque omni correctionis studio. Qui casus
 absque dubio valde rarus, cùm id genus ho-
 minum, aut ad Confessionem non accedat, aut
 perquam rarò. Verum quidem est, eum mo-
 vere, iis *presertim* esse differendam absolutio-
 nem, adeoque non iis tantùm. Adhuc tamen
 satis ostendit, multa requiri, ut quis absolvi sta-
 tim non possit, & non solum *presertim*, sed, ut
 paulo ante monui, absolutè requirit, ut nulla
 relapso, & aliàs monito correctio appareat,
 ut verosimile sit, ad eadem peccata semper
 rediturum, quod est sanè perarum.

Docet sextò nobiscum, in Sacramento 24.
 sufficere attritionem, nam in Sacramentali
 Ambrosiano sub eo titulo, *Quae in ministra-*
one Sacramenti Parochus & Confessarius ob-
servet, sic habetur. *Quod si Pœnitens nullam*
Contritionem, nec verò saltē Attritionem, aut
neque propositum abstinendi in posterum mortis
peccato ostendet, eum minimè Confessor ab-
solveret, quibus sanè supponitur, non requiri
 Contritionem, sed sufficere Attritionem.

Demum in Instructionibus, quas Italicâ 25.
 lingua scripsit pro Confessariis Regularibus
 suæ

suæ Diœcesis, quas recitat ipse Castoriensis lib. 2. cap. 18. §. 3. præcipit, ut sciant Carpenes pœnitentiales, moneantque Pœnitentes, quas pœnas juxta disciplinam prisca Ecclesia, subire ipsi deberent; ut cognoscentes, quantâ erga se indulgentiâ nunc agatur, tantò magis crimina, quibus eluendis à prisca Ecclesia iam graves pœnae statuta fuerunt, exhorrescant, ac detestentur. Quibus certè nihil improbat præsentem Indulgentiam in pœnitentiis imponendis. Igitur non solùm nobis favet in omnibus controversiis, quæ inter nos agitantur, S. Carolus, sed favet in iis ipsis Instructionibus, locisque, quæ à tuo Castoriensi pro se contra nos afferuntur. Hinc conjice, quàm favet amplius in reliquis, quibus afferendis, ne longior sim, superledeat hæc enim abundant ad ostendendum à nostris Partibus stare S. Carolum. Quid inquis? possum nunc agere triumphum? sed parco.

26. Illud autem maximè mirabile est, afferri à tuo Castoriensi in patrocinium sui rigoris duos Franciscos Sanctissimos, Xaverium, & Salesium, quibus vix ulla ætas edidit alios duos indolis suavioris, & benignioris sanctitatis in curandis morbis hominum, etiam perditissimorum, ac desperatæ propemodum salutis. Hinc, quamvis utrique magnam vitæ maturioris partem exegerint in audiendis hujus etiam generis hominum Confessionibus, memoriam tamen

amen proditum nunquam fuit, aut illos con-
 veuisse perfectam Contritionem in Sacramen-
 exigere, aut Absolutionem differre iis, qui
 non flevisset diu, qui dolorem suum operibus
 satisfactoriis non probassent ante absolutio-
 nem, qui pravos habitus longâ emendatione
 enervassent. Et quidem de Salesio id so-
 lum refert idem Castoriensis eo capite 21. §. 6.
 non noluisse absolutionem impendi iis, qui
 recitantur in occasione proximâ, si aliàs moniti,
 ea se minimè distraxerint, ut promiserant,
 quo convenimus. Imò aliqui, aut etiam
 multi ex nostris, quos refert, & sequitur Car-
 deas in disp. selectis disp. 18. cap. 9. n. 119.
 Divò Salesiò severiores, siquidem nec se-
 al volunt absolvi habentem occasionem pro-
 nam voluntariam, antequam eam dimittat,
 que proposito fidendum non esse docent.

Divus verò Xaverius, in iis, quæ recitan-
 tur ex Turfellino, sed meliùs ex Possino, non 27.
 quitur de quovis Pœnitente, gravium culpa-
 reo, sed de quibusdam, aut magis indi-
 cibus, aut magis capacibus; eosque ipsos
 non vult ad id urgendos, sed suaviter invitan-
 tes persuadendosque, ut *libentes patiantur*,
boniconsulant. Et quid? non quidem per
 diem, aut plures hebdomadas exerceri piis
 meditationibus & operibus, antequam absol-
 vantur, sed *per duos, vel tres dies*. Quod in
 hoc

hoc vestigium rigoris? imò quæ doctrina uti-
lior simul, benigniorque? Quin si rigoris id
argumentum est, rigidissimi omnium sumus;
siquidem quotidie hortamur hujusmodi homi-
nes. ut in secessu aliquo, piis meditationibus a
S. Ignatio propositis, per octiduum saltè, ve-
cent, ac diligenti totius vitæ Confessione se præ-
parent.

28.

Dixi, melius ex Possino haberi germanam
Sancti viri doctrinam, quam ex Turfellino, pro-
pter rationes, quas affert idem Possinus in no-
varum S. Francisci Xaverii Epistolarum Indi-
culo exegetico ad lib. 4. epist. 4. & ad lib. 4.
epist. 2. Igitur S. Franciscus Xaver, epist. 4. lib.
4. ita scribit ad Casparem Barzæum Armuliam
euntem. *In istis partibus, ubi peccandi magna
licentia, pœnitendi rarissimus est usus, Sacra
Confessionis, cùm à te SUADENDÆ tum ab alio
exercenda, hanc arbitror rationem optimam.
Quem videris, velle ex longo exaggeratum præ-
gravata conscientia onus in tuis auribus depo-
nere, eum, fac, ADHORTERIS primum, ut bi-
duo, triduo ve in id sumpto, se totum excutiat
inde usque ab ultima pueritia recordatione, per
omnes ætatum, & occupationum gradus, relin-
gens vestigia vitæ decursa, & cuncta perperam
acta, dicta, cogitata in summam contrahens
ac, si opus est ad memoria subsidium, scriptis
sublegens. Sic paratum postquam audieris, præ-
pare.*

omque iuuerit non continuò absolvere, sed a-
 cere cum illo, ut boni consulat per DUOS,
 PRESVE DIES abducere à curis familiaribus
 annuum, & idoneis, ad dolorem peccatorum ex
 more Dei offensi ciendum, commentationibus
 comparare se ad fructum uberiorem è Sacramen-
 to Confessione percipiendum. Eo triduo pœni-
 tentem exercebis aliquot meditationibus prima
 domada mensis ascetici, quarum illi capita
 differes, modum commentandi, & orandi trades.
 LADEBIS etiam, ut pœnâ quapiam ULTRO
 acceptâ, puta, jejuniò, aut flagellatione, se ipsum
 veram detestationem criminum intimè con-
 tendam, & per lacrymas etiam prodendam
 Sc. Quid est hic, quod non sonet purum
 consilium, & summam benignitatem, & liber-
 tatem in Pœnitente?

D. R. Ita quidem, sed illud non advertis, quod
 plerumque prodesse, non continuò absolvere?
 Sc. ex Xaverio id plerumque faciendum est.

D. D. Malè infers. Non ait Xaverius absolu-
 plerumque prodesse, id facere, sed cum Pœni-
 tentibus ita præparatis. Imò hinc colligo, ple-
 rumque non prodesse: nam si nec semper pro-
 dit differre absolutionem his, quos ille secessus
 contemnit, & præparavit, certè vix unquam
 poterit eam differre non sic præparatis: omnes
 debere sic præparari, non dicit Xaverius,
 nec ullum ad id teneri, nam solumhorta-
 tur, &

○

tur, & vult pœnitenti suaderi, non eum cogi, *et opis*
 tanquam ad aliquid lege præceptum. *composi*

29. In alia epistola ad eundem Barzæum, *que oram e*
 est octava lib. 6. apud eundem Possinum, *hanc*
 Sociis proponit rationem reconciliandi firmam *ad u*
 stabili pace maritos rixosos cum uxoribus suis, *Deo o*
Viros adoriantur, DEXTRE QUE abductos an-
 gotio, perpellant ad semel purgandam animam *ad hunc*
 Confessione generali, ad quam prius se comparant *de*
 modico secessu, & meditatione aliquâ. Tum ab *ulla le*
 peccata vita totius exponentem audierit Sacer- *D.*
 dos, *SUAVITER* adducat, ut *LIBENS*, patiar *D.*
 differri sibi absolutionem ad dies aliquot, quibus *id nec*
 se sacris commentationibus, ac piaculis, tum *de*
 vita emendanda seriis deliberationibus, *ext*
 ceat. Sic affecto, & ad totum se Dei obsequio *solu*
 pendendum confirmato, facile nimirum per *quand*
 debis, qua ad pacem domesticam cum uxore *on aute*
 biliendam pertinent. Quis autem sic desipiat *ille, ut*
 dicat, Xaverium putasse, teneri Confessarium *de conc*
 hanc praxim servare cum prædictis maritis, *iones*
 ut absolvere eos non possit, nisi præmissâ *ea to*
 tius antea vitæ generali Confessione? *Ut igi*
 tur id proponit tanquam medium voluntari- *um, X*
 & aliquando utile, nunquam tamen præceptam, *quand*
 ita nec illud differendi prædictis absolutionem *is a te*

30. Demum in alia ad Patrem Herediam, *quibaver*
 est lib. 5. nona apud eundem, sic habet. *Lege*
 enim sub manum venient, qui & egeant, & *capit*

cogi, ut opus sint, & alioqui vita statum sat habeant
 compositum, ut iis & LIBEAT; & vacet dare o-
 ram excolendo animo, auditis eorum culpa,
 n, hanc opus jube suscinere per dies aliquot, comparando
 armis ad veram detestationem peccatorum, ex dolo-
 as suis, Dei omnipotentis, & summè amabilis offensi.
 s à ne hunc finem præscribere illis commentationes
 rimas de morte. Audis similiter soli libenti &
 apparet illa lege coacto, hanc præparationem in-
 um nobis cogi, ergo ea non est necessaria, ut vos dicitatis.

Sacer. D. R. Saltè, ut id fiat, melius est.

D. D. Non quærimus, quid melius sit, sed 31.

id necessarium sit. Necessarium tu esse dixisti
 tam de 6. cum Morino, & paulo antè cum Calto-
 , exer. nisi. Id negamus nos, & nobiscum Xaverius,
 no im- solum hortatur Confessarios, ut hortentur
 per su- quando Pœnitentes ad id oneris subeundum,
 re se- autem cogant reluctantes. Addo, nec tam
 piat, ut- ut putas, id melius esse, cum non tam fa-
 riarum concurrant in Pœnitente quatuor illæ con-
 itis, ita- ones, quas Xaverius requirit, nempe ut
 à eâ to- ur, ut capax sit, ut libeat, ut vacet.

Ut igi- Post Divos Thomam de Villanova, Borro-
 tantum, Xaverium, & Salesium, interpositis qui. 32.

eptum- dam, de quibus satis egimus, affert Castori-
 ionem- is a te laudatus Episcopus Gallicos, qui ap-
 m, quib- bavere Instructionem S. Caroli: sed cum il-
 Itaque nobis faveant, his quoque sapientissimis
 & cap- scopus gratias agimus, qui in approbata

Sancti Caroli doctrinâ, nostram approbavere.

Demum opponit nobis auctoritatem Innocentii XI. qui (inquit) *pravis propensionibus & consuetudinibus irretitos, frustra in Confessionis Tribunali de vita emendanda admonitos, nisi ex fructibus suam pœnitentiam testatam faciant, haud censeat absolutione dignandos.* Sed quosnam fructus exigit hic tuus Castoriensis in Pœnitente, malâ consuetudine irretito, aut etiam relapso? Interpretare Doctorem tuum, quem legis, & perlegis, ut alterum Augustinum. Si fructum exigit alicujus emendationis, seu conatus ad emendationem, admitto doctrinam communem, & sanctam; sed malè hic asserit nobis contrariam, illius Sanctissimi Pontificis auctoritatem. Si verò vult, fructus longæ emendationis, longi fletus, aliorumque hujusmodi laborum, ita ut iis non præcedentibus, absolutio hujusmodi Pœnitentibus impertiri, aut nunquam, aut plerumque non debeat; abutitur auctoritate tanti Pontificis ad confirmandos suos rigores.

Nullus igitur ex sanctis viris à Castoriensi productis, præsentî Ecclesiæ benignitati refragatur, ergo nec ullus alius eam reprobavit. Si enim reprobasset, eum asserere, eoque gloriari non omisisset is Author, qui eos produxit omnes, quos reperire potuit, quosque omittere potius debuisset.